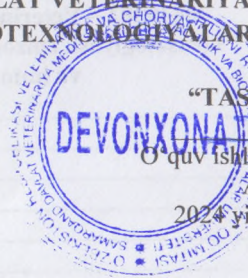

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
FAN, OLIY TA’LIM VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

A.A.Elmuurodov

2024 yil “ ” avgust

**BALIQLARNING INFEKSION KASALLIKLARI
FANI BO‘YICHA**

SILLABUS

Bilim sohasi:	800000 – Qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi va veterinariya
Ta’lim sohasi:	840000 – Veterinariya
Mutaxassisligi:	70840302 – Veterinariya mikrobiologiyasi, virusologiyasi, epizootologiyasi, mikologiyasi va immunologiyasi

Modul / FAN SILLABUSI
Magistratura bo'limi
70840302 – Veterinariya mikrobiologiyasi,
virusologiyasi, epizootologiyasi, mikologiyasi
va immunologiyasi

Fan nomi:	<i>Baliqlarning infeksiyon kasalliklari</i>
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	BIK2204
Yil:	2
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Magistratura
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	10
Laboratoriya mashg'ulotlari	30
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Baliqlarning yuqumli kasalliklarining kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmi, simptom va sindromlari, tashxis qo'yishda informativ ma'lumot beruvchi belgilarning ahamiyati hamda davolash va oldini olishning ilmiy asoslangan zamonaviy usullari bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar
2.	Patazitlar va invazion kasalliklar
3.	Veterinariya sanitariyasi
4.	Ekologiya

Ta'lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Baliqlarning infeksiyon kasalliklari fani va uning rivojlanish tarixi. Fanning maqsadi, vazifasi va boshqa fanlar bilan aloqasi. Baliqlarning o'ziga xos anatomo-biologik xususiyatlari. Baliqlarning anatomik

	tuzilishi, fiziologik va biologik xususiyatlari
TN2	Epizootik jarayon va uni harakatlantiruvchi kuchlar, epizootiyaning rivojlanish qonunlari. Baliqchilik xo'jaliklarida veterinariya sanitariya tadbirlarini tashkil etish, o'tkazish;
TN3	Baliqlarning infeksiyon kasalliklarini kelib chiqish sabablari, tarqalishi, etilogiyasi, epizootologiyasi, patogenez va aniqlashni tezkor va zamonaviy usullarini bilishlari lozim;
TN4	Baliqlarning infeksiyon kasalliklarini xususiyatlaridan kelib chiqib, strategik oldini olish va qarshi kurashning zamonaviy va innovasion chora-tadbirlarni ishlab chiqish hamda joriy etishda uslubiy yondoshishni bilishi kerak.
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Baliqlarning infeksiyon kasalliklarni epizootologik ma'lumotlari, klinik belgilari, patanatomi o'zgarishlari va laboratoriya tekshish natijalari asosida aniqlay oladi;
TN6	Baliqchilik xo'jaliklarida veterinariya – sanitariyasi qoidalari, zararsizlantirish va dezinfeksiyalash usullarini farqlay oladi;
TN7	Baliqlarning infeksiyon kasalliklariga qarshi kurash chora – tadbirlariiga baho bera oladi;
TN8	Baliqlarning infeksiyon kasalliklarida baliqlarni veterinariya – sanitariyasini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Baliqlarda infeksiyon kasalliklarning biologik asoslari nomenklaturasi va iqtisodiy zarari, tarqalishi, patogenez, immunitet va diagnostikasi. Karplarning Qizamiq (Krasnuxa) (aeromonoz) kasalligi
M2	Pseudomonoz (<i>Pseudomonoz</i>)
M3	Baliq suzgichlarining bacterial chirish kasalligi.
M4	Tuberkulyoz
M5	Korinobakteroz
M6	Nefromikoz
M7	Saprolegnioz
M8	Virusli gemorragik septitseviya kasalligi
M9	Karplarning bahorgi viremiya kasalligi
M10	Karplarning ospa (chechak) kasalligi
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Karplarning Qizamiq (Krasnuxa) (aeromonoz) kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari
A2	Tuberkulyoz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari
A3	Ixtiosporidioz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari
A4	Saprolegnioz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari.

A5	Baliqlarning yuqumli kasalliklarni oldini olish va qarshi kurashishning cheklov va karantin talbirlarini tashkil etish.
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar(L)	
L1	Baliqlarning infeksion kasalliklari bilan ishlashda texnika xavfsizligi
L2	Baliqlarning infeksion kasalliklari bilan ishlashda texnika xavfsizligi
L3	Baliqlarga ishlatiladigan asboblari, klinik tekshirish usullari
L4	Baliqlarga ishlatiladigan asboblari, klinik tekshirish usullari
L5	Baliqlarning bakterial kasalliklarini aniqlash usullari.
L6	Baliqlarning bakterial kasalliklarini aniqlash usullari.
L7	Baliqchilikda dezinfeksiya va dezinseksiya vositalari, ularni tayyorlash texnologiyasi, qo'llanilishi va ishlash mexanizmi
L8	Baliqchilikda dezinfeksiya va dezinseksiya vositalari, ularni tayyorlash texnologiyasi, qo'llanilishi va ishlash mexanizmi
L9	Karplarning Qizamiq (Krasnuxa) (aeromonoz) kasalligining laboratoriya tashxisi, davolash va oldini olish usullari
L10	Baliq suzgichlarining bakterial chirish kasalligining laboratoriya tashxisi, davolash va oldini olish usullari
L11	Branxiomikoz kasalligining laboratoriya tashxisi, davolash va oldini olish usullari
L12	Saprolegniosis kasalligining laboratoriya tashxisi, davolash va oldini olish usullari
L13	Virusli gemorragik septitseviya kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari
L14	Karplarning bahorgi viremiya kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari.
L15	Karplarning ospa (chechak) kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari

Mustaqil ta'lim (MT)		60 soat
MT1	Baliqlarning infeksion kasalliklari fani va uning rivojlanish tarixi. Fanning maqsadi, vazifasi va boshqa fanlar bilan aloqasi. O'zbekiston Respublikasi va xorijiy davlatlarda baliqchilikni rivojlanish tarixi va bugungi holati.	2
MT2	Epizootik jarayonlar. Sporadiya, enzootiya, epizootiya va panzootiya holatlarining kelib chiqish sabablari. Epizootik jarayon va uni harakatlantiruvchi kuchlar, epizootik o'choq, epizootik manba, tarqalish mexanizmi.	2
MT3	Baliqlarda infeksion kasalliklar, nomenklaturasi va iqtisodiy zarari. Infeksion kasalliklar ta'rifi. Infeksion kasalliklar tarqalishi va ularni yuqish yo'llari.	2
MT4	Baliqlarda infeksion kasalliklarning biologik asoslari. Baliqlarni o'zaro va atrof muhit bilan munosabatlari. Tabiatda infeksiyani tarqalishi. Xo'jayin tanasida infeksiyaning joylashishi. Kasallik	2

- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

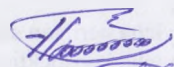
Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Muallif:	Z.B.Mamatova – SamDVMChBU, “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasini mudiri, dotsent, veterinariya fanlari nomzodi.
E-mail:	mzb360@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasini
Taqrizchilar:	1. A.M.Vaxidova – Samarqand davlat tibbiyot universiteti “Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya” kafedrasini dotsenti, b.f.d. 2. Narzullayev S. - Sharof Rashidov nomidagi Samargand davlat universiteti Biokimyo instituti Zoologiya kafedrasini dotsenti, b.f.f.d.(PhD).

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasining 2024 yil 26 avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

R.F. Ro'ziqulov

Magistratura bo'limi boshlig'i

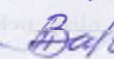
K.X. O'roqov

Kafedra mudiri

Z.B. Mamatova

Tuzuvchi

Z.B. Mamatova

	qo'zg'atuvchilarni baliq organizmiga ta'siri.	
MT5	Baliqlarda infeksiyon kasalliklar tarqalishi va ularga qarshi o'tkaziladigan tadbirlar. Infeksiyon kasalliklar epizootologiyasi. infeksiyaning ekstensivligi. Infeksiyaning intensivligi. Transmissiv kasalliklar va manbasi. Infeksiyon kasalliklarga qarshi o'tkaziladigan tadbirlarni rejalashtirish.	2
MT6	Infeksiyon kasalliklarning patogenezi, immunitet va diagnostikasi	2
MT7	Baliqlarning 5acterial kasalliklarini aniqlash usullari.	2
MT8	Baliqlarning virusli kasalliklarini aniqlash usullari.	2
MT19	Baliqchilikda dezinfeksiya vositalari, ularni tayyorlash texnologiyasi, qo'llanilishi va ishlash mexanizmi	2
MT10	Karplarning Qizamiq (Krasnuxa) (aeromonoz) kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT11	Losos turdagi baliqlarning Qizamiq (Krasnuxa) (aeromonoz) kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT12	Pseudomonoz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT13	Baliq suzgichlarining bacterial chirish kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT14	Vibrioz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT15	Miksomatoz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT16	Tuberkuleoz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT17	Branxiomikoz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT18	Nefromikoz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari.	2
MT19	Ixtiosporidioz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT20	Saprolegnioz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT21	Virusli gemorragik septitseviya kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT22	Karplarning bahorgi viremiya kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari.	2
MT23	Karplarning ospa (chechak) kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2

MT24	Losos turdagi baliqlarning yuquvli nekroz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari.	2
MT25	Losos turdagi baliqlarning herpesvirusli kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari.	2
MT26	Yuqumli nekrotik pankreatit kasallikni aniqlash usullari.	2
MT27	Losos turdagi baliqlarning yuqumli anemiya kasalligini aniqlash, oldini olish va davolash usullari.	2
MT28	Baliqlarning buyrak bakterial kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2
MT29	Epizootik nekroz kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari.	2
MT30	Yuqumli ensefalopatiya va retinopatiya kasalligining tashxisi, davolash va oldini olish usullari	2

Asosiy adabiyotlar	
1.	Haqberdiyev P.S. Baliq kasalliklari. O'quv qo'llanma. Samarqand, 2010
2.	Baliq kasalliklari. Daminov A.S., Nasimov Sh.N., Gerasimchik V.A., Eshburiyev S.B., Qurbonov F.I. O'quv qo'llanma. Toshkent. Navro'z nashriyoti. 2020 yil.
3.	Даминов А. ва бошқалар. Баликларнинг юқумли касалликлари. Диагностикаси, белгилари ва даволаш усуллари (услубий тавсиялар). Самарканд, 2020.
Qo'shimcha adabiyotlar	
4.	Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qullanma. Toshkent, "Ma'naviyat" NMIU, 2021. – 280 b.
5.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
6.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
7.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
8.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
9.	Haqberdiyev P.S., Qarshiyeva V.Sh. «Baliqlarning zaharlanishi». O'quv qo'llanma., Samarqand, 2009.
10.	Haqberdiyev P.S., Qurbonov F.I., Qarshiyeva V. Baliq va Asalarilar kasalliklari. O'quv uslubiy qo'llanma. Samarqand 2018

Axborot manbaalari	
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.Ziyonet.uz .
4.	www.veterinariya.meditasinasi.uz
5.	www.sea@mail.net21.ru
6.	www.veterinary@actavis.ru

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- Konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- Tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;